

Inventeringar 2009 av plöjda ytor och ytor sådda med bovete på sandiga odlingsmarker i Vattenriket

Kjell-Arne Olsson

Fd sandhögen N Sånnarna

När den nya spritfabriken byggdes lades sanden från grävningarna i en stor hög på området strax norr om Sånnarna. Vintern 2007/2008 transporterades det mesta av sanden till stranden vid Täppet för att användas som utfyllnad för det nya området för beachhandboll. Ett lager sand lämnades kvar på den ursprungliga lagringsplatsen med syfte att bli ett område där traktens mera exklusiva sandarter har möjlighet att etablera sig. Sommaren 2008 bestod området mest av öppen sand. Även i år är vegetationen gles med mycket öppen sand. Det genomsnittliga antalet arter per ruta har ökat kraftigt i jämförelse med i fjor, från endast 6,2 till 12,6 arter/ruta. Det är fortfarande arter som är vanliga på sandiga ruderatmarker, t.ex. hamnsenap, baldersbrå, nattljus, trampört, knytling och skatnäva som dominerar. Några växter av lite större intresse har dock noterats, exempelvis grusviva, klibbarv, harmynta och sandklint. Vilka arter som blev funna på sandhögen 2007 (innan den flyttades) finns förtecknade i årsrapporten 2008.

Foto. Vegetationen är fortfarande gles på den fd sandhögen N Sånnarna.

Ruta 1, RN 6201252-1402990

2008: stor ängssyra, blåeld, revfingerört, knytling, hamnsenap, rödven, harmynta, nattljus-art, skatnäva och åkerbinda.

2009: humlelusern, baldersbrå, skatnäva, luddlosta, femfingerört, sandklint, ullört, stor ängssyra, harmynta, hamnsenap, rödven, blåeld.

Ruta 2, RN 6201235-1402986

2008: baldersbrå, hamnsenap, blåeld och klibbkorsört.

2009: nattljus, svartkämpar, stor ängssyra, ullört, femfingerört, harmynta, kanadabinka, hamnsenap, gullusern, knytling, taklosta, luddlosta, skatnäva, rödven, grönfibbla, baldersbrå, åkertistel, vitgröe, bergsyra, smällglim

Ruta 3, RN 6201239-1402984

2008: baldersbrå, hamnsenap, smällglim, revfingerört, nattljus-art, knytling, trampört, blåeld, luddlosta, skatnäva, rödven, femfingerört och ängssyra.

2009: blåeld, svartkämpar, kanadabinka, hamnsenap, svartkämpar, ullört, taggsallat, skatnäva, lomme, luddlosta, sandklint, vitgröe, baldersbrå.

Ruta 4, 6201229-1402984

2008: hamnsenap, baldersbrå och ängssyra.

2009: oxtunga, sandklint, luddlosta, skatnäva, taklosta, sparvnäva, baldersbrå, rödven.

Ruta 5, 6201219-1402982

2008: baldersbrå, hamnsenap, trampört, rödven och nattljus-art.

2009: blåeld, femfingerört, svartkämpar, harmynta, sandklint, ullört, sandnarv, kanadabinka, vårkorsört, skatnäva, baldersbrå, fältveronika, luddlosta, knytling, sparvnäva.

Ruta 6, 6201205-1402872

2008: baldersbrå, hamnsenap och trampört.

2009: svartkämpar, baldersbrå, blåeld, knytling, humlelusern, taggsallat, ullört, kanadabinka, skatnäva, rödven, sandnarv, harmynta.

Ruta 7, 6201192-1402998

2008: blåeld, ängssyra, svartkämpar, skatnäva, nattljus-art, trampört, baldersbrå och grässtjärnblomma.

2009: kanadabinka, skatnäva, bergsyra, hamnsenap, blåeld, grönknavel, humlelusern, ullört, grusviva, rödven, sandklint, baldersbrå, duvvicker, femfingerört.

Ruta 8, 6201200-1402997

2008: svartkämpar, knytling, hamnsenap, groblad, klibbkorsört, ullört-art och stor ängssyra.

2009: kanadabinka, baldersbrå, hamnsenap, ullört, bergsyra, trampört, sandnarv, vitgröe, luddlosta.

Ruta 9, 6201211-1402998

2008: hamnsenap, baldersbrå, trampört, skatnäva och knytling.

2009: femfingerört, gul fetknopp, grönknavel, hamnsenap, trampört, vårkorsört, ullört, baldersbrå, bergsyra, skatnäva, rödven, grusviva, sandnarv.

Ruta 10, 6201224-1403001

2008: skatnäva, trampört, knytling, gullusern, stor ängssyra och baldersbrå.

2009: klibbarv, kanadabinka, hamnsenap, baldersbrå, skatnäva, ullört, luddlosta, knytling, stor ängssyra, vitgröe.

Södra boveteåkern vid Furuhov

På detta område odlades bovete 2007. Redan i fjor hade en relativt tät vegetation hunnit etablera sig med bergsyra som en tongivande art. Denna art är fortfarande vanlig på trädan som i övrigt framför allt domineras av rödven. Det lilla ettåriga gräset vårtåtel fanns ganska rikligt i åtskilliga rutor. Det genomsnittliga antalet arter är oförändrat. 2009 påträffades 8,4 arter per ruta mot 8,3 arter 2008. Några exemplar av hedblomster noterades mellan ruta 1 och 2. Marken är mager och artfattig och ytan kommer utan tvekan att utveckla sig till en renodlad borsttåtelhed.

Foto. På den södra boveteåkern vid Furuhov växer det rikligt med rödven.

Ruta 1, 6201915-1403742

2008: nattljus, bergsyra, sandnarv, luddlosta, sandvita, rödven och höstfibbla.

2009: nattljus, femfingerört, vårarv, blåeld, vårtåtel, sandnarv, bergsyra, skatnäva, rödven. Ganska gles vegetation, mycket blottor.

Ruta 2, 6201924-1403745

2008: oxtunga, femfingerört, svartkämpar, rödven, bergsyra, nattljus, åkertistel, sandnarv, grässtjärnblomma, blåmunkar och vårarv.

2009: nattljus, gul fetknopp, femfingerört, vårarv, knytling, sandnarv, skatnäva, grönknavel, harklöver, fältveronika, bergsyra, rödven, vitknavel, blåmunkar. Gles, öppen vegetation.

Ruta 3, 6201932-1403748

2008: bergsyra, blåeld, svartkämpar, sandnarv, grusviva, vårarv, rödven, backförgätmigej, fältveronika, ogräsmaskros och höstfibbla.

2009: vårarv, grönknavel, rödven, blåmunkar, gråfibbla coll., berggröe. Gles, artfattig vegetation.

Ruta 4, 6201946-1403752

2008: bergsyra, rödven, vårtåtel, sandnarv, vårarv, stor ängssyra, nattljus, skatnäva och femfingerört.

2009: femfingerört, grönknavel, bergsyra, vårarv, rödven. Gles, ensartad vegetation.

Ruta 5, 6201958-1403763

2008: svartkämpar, bergsyra, grönknavel, rödven och skatnäva.

2009: blåeld, blåmunkar, stor ängssyra, vitknavel, vårarv, rödven, vårvicker, femfingerört, vårtåtel, bergsyra. Gles vegetation.

Ruta 6, 6201958-1403775

2008: grönknavel, bergsyra, rödven, vårtåtel, fältverkonika, blåmunkar, borsttåtel och nattljus.

2009: oxtunga, flockfibbla, grönknavel, harklöver, rödven, borsttåtel, fältmalört, vårarv. Ganska tät vegetation.

Ruta 7, 6201955-1403774

2008: vårarv, bergsyra, grönknavel, rödven, skatnäva, blåmunkar, femfingerört och borsttåtel.

2009: rödven, blåmunkar, grönknavel. Relativt glest, ensartat.

Ruta 8, 6201943-1403769

2008: bergsyra, kanadabinka, rödven, vårarv, femfingerört och grönknavel.

2009: rödven, harklöver, nattljus, vårtåtel, vårarv.

Ruta 9, 6201934-1403767

2008: bergsyra, nattljus, vårarv, rödven, fältveronika, grönknavel, spenslig ullört och sandnarv.

2009: rödven, sandnarv, bergsyra, gul fetknopp, vårarv, fältveronika, skatnäva, grönknavel, harklöver.

Ruta 10, 6201917-1403761

2008: bergsyra, femfingerört, grönknavel, vårarv, skatnäva, rödven, hedblomster, spenslig ullört, sandnarv och vitknavel.

2009: jordklöver, harklöver, rotfibbla, gråfibbla coll., rödven, vårtåtel, stor ängssyra, vårarv, ogräsmaskros, skatnäva, grönknavel, nattljus, fältveronika, vårvicker, bergsyra.

Plöjningen N grustaget, S Furehov

Plöjningen genomfördes 2007. I fjor var det inte mycket växtlighet som hade etablerat sig utan det var mest öppen sand och jord med mycket gles och artfattig vegetation (i genomsnitt endast 2,6 arter/ruta). Antalet arter har ökat markant men är fortfarande jämförelsevis låg (i genomsnitt 7,2 arter/ruta). Rödven är fortfarande det dominerande gräset medan kvickrot tycks ha minskat något. Gul fetknopp, sandnarv, bergsyra och hamnsenap är alla vanliga på den plöjda ytan som ännu är glest bevuxen med mycket öppen sand. Glädjande är att grusviva är en art som tycks ha etablerat sig väl. I år fanns den i 4 av de 10 smårutorna.

Foto. Plöjningen norr om sandtaget söder om Furehov har fortfarande en gles vegetation.

Ruta 1, 6201937-1403549

2008: blåeld, sandstarr, gulmåra och rödven.

2009: grisviva (5-6 ex), sandstarr, sandnarv, gul fetknopp, rödsvingel, stillfrö, vårarv, åkerviol, cf gullusern, luddlosta.

Ruta 2, 6201938-1403551

2008: rödven, åkerbinda och skatnäva.

2009: gul fetknopp, luddlosta, sandstarr, sandnarv, kvickrot, hamnsenap, skatnäva, vårarv, grusviva (flera ex), åkerviol, rödsvingel.

Ruta 3, 6201947-1403554

2008: skatnäva, rödven och kvickrot.

2009: gul fetknopp, rölleka, bergsyra, rödsvingel, rödven, hamnsenap, sandnarv, svinmålla.

Ruta 4, 6201956-1403556

2008: rödven och kvickrot.

2009: gul fetknopp, bergsyra, ängsgröe, sandnarv, rödven.

Ruta 5, 6201966-1403559

2008: rödven och kvickrot.

2009: gul fetknopp, bergsyra, sandnarv, hamnsenap, rödven.

Ruta 6, 6201969-1403577

2008: rödven och kvickrot.

2009: bergsyra, styvmorsviol, rödven, sandnarv, svinmålla.

Ruta 7, 6201960-1403577

2008: rödven, kvickrot och blåeld.

2009: bergsyra, gul fetknopp, sandnarv, kanadabinka, rödven, hamnsenap,

Ruta 8, 6201947-1403573

2008: rödven.

2009: bergsyra, gul fetknopp, sandnarv, kvickrot.

Ruta 9, 6201937-1403572

2008: rödven.

2009: bergsyra, grusviva (1 stort ex), styvmorsviol, hamnsenap, kvickrot, ängsgröe, åkerviol.

Ruta 10, 6201937-1403572

2008: rödven, blåeld, svinmålla, sandstarr och kvickrot.

2009: bergsyra, sandnarv, gul fetknopp, sandstarr, fältveronika, grusviva (2 ex), styvmorsviol, gulmåra, bergven, hamnsenap, stillfrö.

Plöjningen V Furehov

Plöjningen genomfördes 2007. Vegetationen är fortfarande relativt gles med mycket öppen sand. Det genomsnittliga antalet arter i de 10 rutor á 1 m² som inventerats har ökat från 5,2 till 8,4 arter/ruta. Pionjärgräsen svinmålla och rågvallmo, som fanns mycket rikligt i fjor, har i stort sett försvunnit helt. I år dominerar bergsyra tillsammans med gräs som kvickrot och rödven. Andra arter som förekommer relativt rikligt är t.ex. styvmorsviol, grönknavel och skatnäva. En avsevärd andel mera triviala ogräs kan tyda på en förhöjd näringsnivå i marken. Området kommer med tiden troligen att övergå i borsttåtelhed. Glädjande är att en tuva med hedblomster redan etablerat sig på trädan.

Foto. Plöjningen V Furuhov har en gles vegetation dominerad av bergsyra och kvickrot.

Ruta 1, 6202588/1403778

2008: rågvallmo, kvickrot och svinmålla.

2009: bergsyra, grönknavel, kvickrot, vårarv, vitknavel.

Ruta 2, 6202595/1403768

2008: rågvallmo, svinmålla, åkerbinda, kvickrot, rödven, skatnäva och borsttåtel.

2009: bergsyra, styvmorsviol, kanadabinka, grönknavel, sandnarv, ängsgröe, kvickrot, skatnäva, backtrav, rödven, harklöver.

Ruta 3, 6202604/1403754

2008: rågvallmo, rödven, svinmålla, kvickrot och rödsvingel.

2009: bergsyra, grönknavel, skatnäva, åkerviol, rödven.

Ruta 4, 6202615/1403744

2008: rödven, rågvallmo och svinmålla.

2009: bergsyra, grönknavel, styvmorsviol, kanadabinka, skatnäva, sandnarv, kvickrot, åkerviol, nagelört, rödven, ängsgröe, jordklöver.

Ruta 5, 6202628/1402735

2008: rödven, rågvallmo och svinmålla.

2009: bergsyra, rödsvingel, styvmorsviol, luddlosta, rödven, ängsgröe, grönknavel.

Ruta 6, 6202615/1403729

2008: rödven och kvickrot.

2009: styvmorsviol, åkerbinda, svinmålla, rödven, trampört.

Ruta 7, 6202606/1403732

2008: knylhavre, rödven, skatnäva, kvickrot, svinmålla och grönknavel.

2009: bergsyra, knylhavre, grönknavel, styvmorsviol, vårarv, sandnarv, rotfibbla, åkerviol, skatnäva, harklöver, hedblomster, hundäxing.

Ruta 8, 6202606/1403742

2008: blåeld (enda exemplaret i plöjningen), hundäxing, rågvallmo, åkerbinda, kvickrot, svinmålla, rödven, skatnäva, spenslig ullört och vårarv.

2009: knylhavre, hundäxing, styvmorsviol, grönknavel, sandnarv, harklöver, vallmo-art (1 rosett), rotfibbla, jordklöver, vårarv, rödven.

Ruta 9, 6202594/1403731

2008: borsttåtel, styvmorsviol, åkerbinda, rågvallmo, svinmålla, rödven och hamnsenap.

2009: grönknavel, borsttåtel, grönknavel, vårarv, hamnsenap, skatnäva, rödven, kvickrot.

Ruta 10, 6202585/1403758

2008: borsttåtel, gulmåra, kvickrot, åkerviol och grönknavel.

2009: bergsyra, grönknavel, styvmorsviol, borsttåtel, rödven, sandkrassing, ängsgröe, luddlosta.